

DÜNYA KİTAP BAŞKENTİ

“Dünya Kitap Başkenti” Programı, 2001 yılında gerçekleştirilen UNESCO Genel Konferansında (31 C/ Resolution 29) alınan kararla başlatılmıştır.

Dünya Kitap Başkenti olmak için başvuran şehirlerin program önerisi aşağıdaki 6 kriter ışığında değerlendirilir:

- Özellikle Dünya Kitap Başkenti için tasarlanan ve büyük oranda paydaşlar ve toplum için uzun dönemli faydalarla, şehrin başkent olma dönemi süresince uygulanacak etkinlik programının sunulması;
- Öngörülen giderlerin genel bir taslağı ve fon artırma stratejileri;
- Profesyonel ve sivil toplum örgütlerini de içeren, kentsel, bölgesel, ulusal ve uluslararası katılım derecesi ve programların önceden görülebilen etkileri;
- Başvuruda bulunan şehir tarafından; kitap tedarik zincirindeki ve bilimsel ve edebi toplumdaki diğer aktörlere ilişkin yazarları, yayıncıları, kitap satıcılarını ve kütüphanecileri temsil eden ulusal, bölgesel ve uluslararası profesyonel kurumlarla işbirliği içinde düzenlenen, tek seferlik ya da devam eden etkinliklerin nitelik ve nicelikleri;
- Kitapları ve okumayı teşvik edici ve artırıcı diğer kayda değer projelerin nitelik ve nicelikleri,
- “İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi”nin 19. ve 27. maddelerinin ve “Eğitsel, Kültürel ve Bilimsel Malzemenin İthaline dair Anlaşma”nın (Floransa Sözleşmesi) yanı sıra UNESCO Kuruluş Anayasasında belirtilen ifade özgürlüğü, bilgiyi yayınlama ve dağıtma özgürlüğü ilkelerine uygun olması.

Programa başvurmak için gerekli belgeler şunlardır:

- a) wbcc@unesco.org.tr adresine “Application (name of the candidate-city)” konu başlığıyla mail olarak yollanacak gereğince ve tamamen doldurulmuş başvuru formu
- b) Şehrin belediye başkanı tarafından yazılmış bir destek mektubu
- c) Şehrin bulunduğu ülkenin UNESCO Millî Komisyonu tarafından yazılmış ve şehrin adaylığını onaylayan resmi bir mektup
- d) Etkin ulusal profesyonel dernekler* tarafından yazılacak iki adet resmi destek mektubu (*Örneğin Ulusal Yazarlar Birliği)
- e) Başvurunun yapıldığı şehrin kitaplarla ilgili üç adet fotoğrafı (JPEG formatında ve en fazla 3 MB boyutunda)
- f) Gereğince ve tamamen doldurulmuş “Hakların ve fotoğrafların tescilinin devri” formu

Jüri:

- UNESCO gözetimindeki Seçici Komite aşağıdaki kuruluşlardan birer temsilci içerir:
- Uluslararası Yayıncılar Birliği (IPA; International Publishers Association)
- Uluslararası Kitapçılar Federasyonu (IBF; International Booksellers' Federation)
- Uluslararası Kütüphane Dernekleri ve Kuruluşları Federasyonu (IFLA; International Federation of Library Associations and Institutions)
- UNESCO Temsilcisi

Dünya Kitap Başkentleri:

2001 Madrid / İSPANYA (İlk Dünya Kitap Başkenti)

2002 İskenderiye / MISIR

2003 Yeni Delhi / HİNDİSTAN

2004 Antwerp / BELÇİKA

2005 Montreal / KANADA

2006 Turin / İTALYA

2007 Bogota / KOLOMBİYA

2008 Amsterdam / HOLLANDA

2009 Beyrut / LÜBNAN

2010 Ljubljana / SLOVENYA

2011 Buenos Aires / ARJANTİN

2012 Erivan / ERMENİSTAN

2013 Bangkok / TAYLAND

2014 Port Harcourt/ NİJERYA

2015 Incheon/ GÜNEY KORE

2016 Wrocław/ POLONYA

2017 Konakri/ GİNE

2018 Atina/YUNANİSTAN

Detaylı bilgiye ve başvuru formuna <http://en.unesco.org/world-book-capital-city> adresinden ulaşılabilir.